

Kamienna figura Św. Jana Nepomucena w Rudniku nad Sanem

WSTĘPNA DOKUMENTACJA KONSERWATORSKA

- Stan zachowania obiektu
- Proponowane postępowanie konserwatorskie
- Program prac konserwatorskich
- Dokumentacja fotograficzna
- Kosztorys przedwykonawczy

Opracował:

mgr Piotr Zawadzki
czerwiec 2007 r.

mgr Piotr Zawadzki
ARTYSTA PLASTYK
KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
27-600 Sandomierz, ul. Katedralna 11
☎ (0-15) 32-24-34

mgr Piotr Zawadzki ♦ Konserwator Dziel Sztuki ♦ ul. Katedralna 11, 27-600 Sandomierz
tel. 015-832-24-34 ♦ tel. kom. 506 039 246

dypłom ASP w Krakowie nr 4309 wydany dnia 12.05.1993 r.

Zaświadczenie o uzyskaniu zezwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytkach nr 2/94
wydane dnia 27.04.1994 r. przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Tarnobrzegu

Charakterystyka obiektu.

Obiektem jest przydrożna figura Sw. Jana Nepomucena stojąca na cokole. Figura została wykonana z wapienia pińczowskiego. Cokół składa się z się z czterokątnej podstawy zwieńczonej stożkiem ściętym, na którym spoczywa baza kolumny oraz kolumna zwieńczona gzymsem stanowiącym jej czworokątny profilowany kapitel. Jest to budowla ceglana pokryta warstwą tynku piaskowo-wapiennego. Przedstawienie Jana Nepomucena jest charakterystyczne dla I poł. XIX w.

Stan zachowania obiektu.

Pomnik w całości był narażony na działanie niszczących czynników atmosferycznych. Bezpośredni kontakt z wodami opadowymi i bezpośrednim sąsiedztwem gruntu w połączeniu z porowatą strukturą tynku powodował jego namakanie i utrzymywanie się wilgoci również w warstwach wewnętrznych czyli wątku ceglany, o czym mogą świadczyć charakterystyczne zniszczenia występujące na powierzchni tynku. Zamarzająca woda i krystalizujące sole zwiększając swoją objętość osłabiły strukturę wewnętrzną zarówno tynku jak i cegieł. Odpadający oryginalny tynk wapienno-piaskowy został w całości pokryty warstwą farb o nieokreślonym składzie i miejscami warstwą wtórnego tynku wapienno-piaskowego ze znaczną domieszką cementu, który uszczelniając wewnętrzne warstwy pogłębiała procesy destrukcyjne uniemożliwiając odparowanie wody ze struktury wewnętrznej tynku i cegieł. Powstały w ten sposób odspojenia i pęcherze powodujące odpadanie warstw tynku oraz rozwarstwienie struktury cegieł. Drgania gruntu spowodowane bliskością ruchliwego traktu komunikacyjnego są przyczyną powstania poziomych i pionowych pęknięć budowli przebiegających wzdłuż spoin wątku ceglany, które widoczne są na powierzchni tynku. W wyniku ciągłych zmian wilgotności i temperatury została osłabiona również struktura

wewnętrzna kamiennej figury. Wykonana jest ona z wapienia pińczowskiego. Wapień - kamień osadowy o porowatej strukturze podobnie jak tynk łatwo namakał. Woda zamarzając osłabiła jego strukturę wewnętrzną, a wysychając powodowała wypłukiwanie spoiwa. Duży wpływ miały też krystalizujące sole i zawarte w powietrzu zanieczyszczenia - głównie związki siarki, które wchodząc w reakcję z zawartym w kamieniu wapniem powodowały stopniowe osłabienie jego struktury wawnętrzej. Miało to również wpływ na powstanie na powierzchni kamienia szkodliwej dla niego patyny atmosferycznej. Wiejący wiatr przyspieszał procesy destrukcyjne. Pierwotnie była to rzeźba nie polichromowana, której powierzchnię w okresie późniejszym pokryto wtórnie kilkoma warstwami farb olejnych o kolorystyce, nie do końca pozostającej w zgodności z ikonografią postaci. Fakt ten świadczy o nieautentyczności polichromii. Warstwy farby - obecnie częściowo złuszczone - uszczelniały powierzchnię wapienia, zamykając cząsteczki wody w jego strukturze, bez możliwości jej naturalnego odparowania, co potęgowało procesy destrukcyjne opisane powyżej.

Proponowane postępowanie konserwatorskie

Partie tynków zarówno oryginalnych, jak i tych z dodatkiem cementu należy usunąć i zastąpić je nowymi o właściwościach tzw. tynku renowacyjnego. Przed położeniem nowych tynków należy usunąć z wątku zmurszałe cegły i zastąpić je nowymi osadzonymi na zaprawie wapienno - piaskowej, aby stworzyć solidne podłoże pod nowe tynki. Całość powierzchni tynku należy scalić kolorystycznie tzn. pomalować farbą elewacyjną do budowli zabytkowych nadając mu kolor zbliżony do piaskowca (w przypadku zastosowania gotowej zaprawy tynkarskiej o charakterze renowacyjnym wykonanie tego zabiegu nie będzie konieczne, ponieważ kolor jego struktury i powierzchni spełnia powyższe kryteria). Powierzchnie kamienia należy odczyścić, usuwając wtórną polichromię

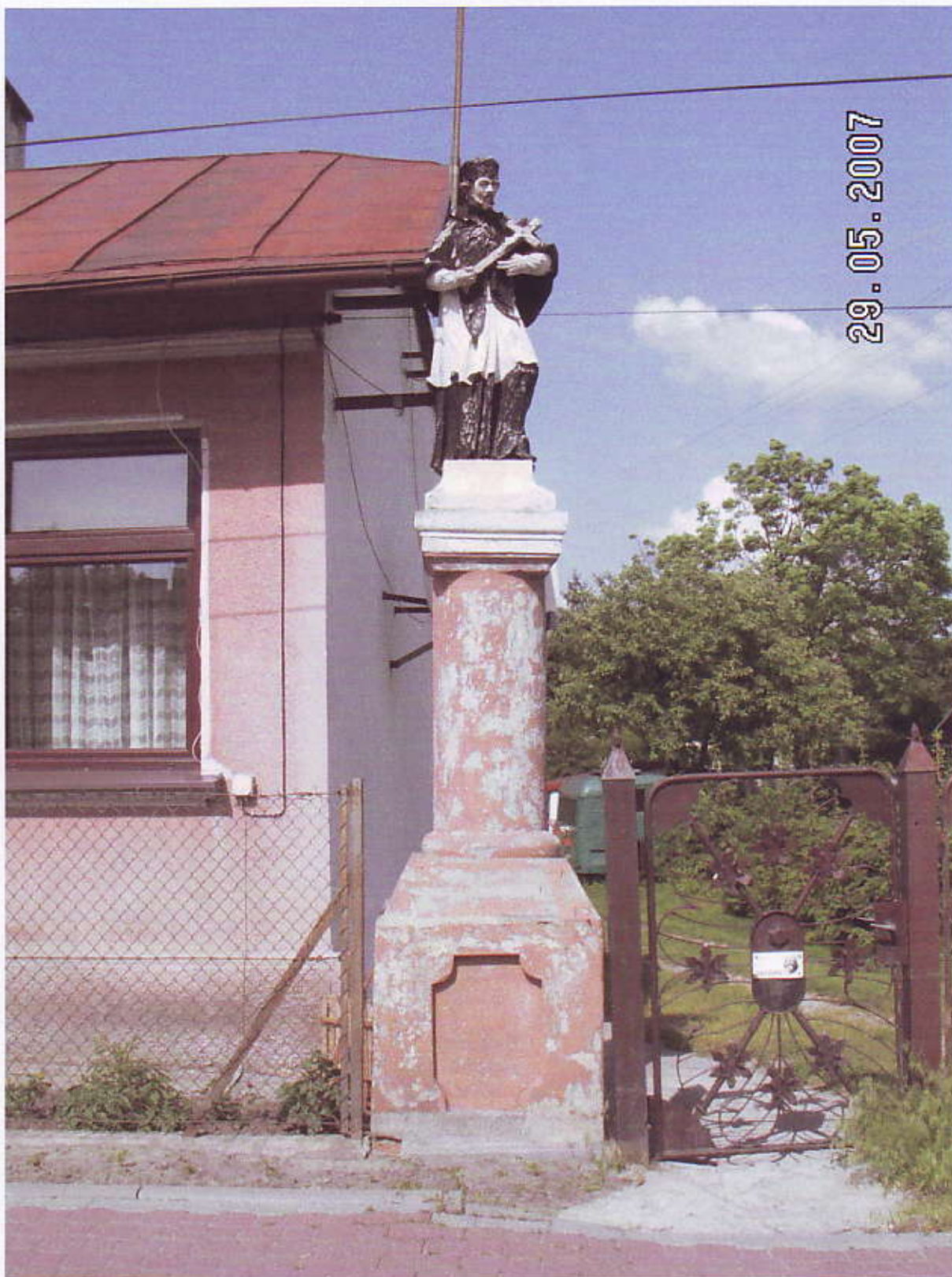
oraz fałszywą patynę atmosferyczną, wzmocnić ich strukturę wewnętrzną i co w tym przypadku bardzo ważne zabezpieczyć przed wnikaniem w głąb ich struktury wód opadowych poddając je zabiegowi hydrofobizacji. Ubytki warstwy rzeźbiarskiej figury należy zrekonstruować.

Program prac konserwatorskich

1. Usunięcie w całości wtórnego tynku wapienno – piaskowego i cementowo -piaskowego.
2. Wykucie zmurszałych, osypujących się cegieł i zastąpienie ich nowymi osadzonymi na zaprawie wapienno - piaskowej.
3. Odsolenie najbardziej zasolonych partii budowli przy pomocy środka neutralizującego sole budowlane ESCO-FLUAT prod. SCHOMBURG
4. Położenie nowych tynków renowacyjnych.
5. Pokrycie całości tynku barwionym impregnatem metylosilikonowym Funcosil Steinfestiger 300 prod. Remmers
6. Odślonięcie fundamentów budowli.
7. Wykonanie hydroizolacji pionowej
8. Wykonanie drenażu z kruszonego dolomitu.
9. Konserwacja figury kamiennej :
 - Mechaniczne odczyszczenie powierzchni kamienia - usunięcie patyny atmosferycznej i warstwy farb olejnych przy użyciu agregatu wysokociśnieniowego firmy Kärcher
 - Mechaniczne, ręczne doczyszczenie powierzchni (usunięcie wtórnych nawarstwień przy pomocy narzędzi ręcznych)
 - Chemiczne odczyszczenie powierzchni wapienia przy pomocy 20 % roztworu kwaśnego węglanu amonu w wodzie z dodatkiem detergentów aktywnych ND-165 prod. NCH Chemsearch, preparatu Moulinex prod. Coverax bądź preparatu Alkutex Fassadenpaste RS prod. Remmers (w zależności od uzyskanych rezultatów po przeprowadzeniu prób)

- Odsolenie powierzchni kamiennych metodą swobodnej migracji soli do rozszerzonego środowiska
- Uzupelnienie ubytków sztucznym kamieniem Funcosil Restauiermortel prod. Remmers
- Impregnacja powierzchni kamienia impregnatem metylosilikonowym Funcosil Steinfestiger 300 prod. Remmers
- Scalenie kolorystyczne powierzchni kamienia z zastosowaniem impregnatu Historiclasur firmy Remmers

10. Wykonanie dokumentacji merytorycznej i fotograficznej.

Fot. 1
Kamienna figura Św. Jana Nepomucena z Rudnika nad Sanem
Widok ogólny
Stan przed konserwacją

Fot. 2
Kamienna figura Św. Jana Nepomucena z Rudnika nad Sanem
Zbliżenie postaci, powierzchnia kamienia pokryta wtórną polichromią
Stan przed konserwacją

Fot. 3
Kamienna figura Św. Jana Nepomucena z Rudnika nad Sanem
Górne partie postaci, widoczne złuszczenia wtórnej polichromii oraz spudrowania zewnętrznej
powierzchni wapienia
Stan przed konserwacją

Fot. 4

Kamienna figura Św. Jana Nepomucena z Rudnika nad Sanem

Kapitel kolumny pokryty warstwą zacierki cementowej i warstwą białej farby, ponadto widoczne pęknięcia tynku i uzupełnienia ubytków zaprawą cementowo-piaskową

Stan przed konserwacją

Fot. 5

Kamienna figura Św. Jana Nepomucena z Rudnika nad Sanem

Kolumna cokolu, widoczne spękania tynku wraz z wążkiem ceglanym, wielokrotne przemalowania, uszkodzenia powierzchni tynku

Stan przed konserwacją

Fot. 6

Kamienna figura Św. Jana Nepomucena z Rudnika nad Sanem

Czworokątna podstawa cokołu

Widoczne: złuszczone wielokrotne przemalówki, uszkodzenia powierzchni oryginalnego tynku, pęknięcia tynku wraz z wążkami ceglany, przemurowania zaprawą cementowo-piaskową

Stan przed konserwacją

mgr Piotr Zawadzki
konserwator dzieł sztuki
ul. Katedralna 11
27-600 Sandomierz

Sandomierz 21. 06. 2007 r.

KOSZTORYS RYCZAŁTOWY

Na wykonanie prac remontowo - konserwatorskich kamiennej figury Św. Jana Nepomucena z Rudnika nad Sanem

W kalkulacji uwzględniono:

- Koszt wykonania zabiegów konserwatorskich wycenionych w oparciu o ceny umowne, zgodnie z Monitorem Polskim, Dziennik Urzędowy R.P., Warszawa dn.7.08.1989r. nr 30 poz. 240 i Zarządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z dn. 1.07.1990r. znoszącym cenniki urzędowe. Uwzględniono średnie ceny prac konserwatorskich z I kwartału 2007 r.
- Koszt materiałów – w/g cen obowiązujących w dniu 21.06.2007 r.

Koszt wykonania prac remontowo-konserwatorskich nagrobka zgodnie z przedstawionym programem prac konserwatorskich wynosi **12 000 zł słownie:
dwanaście tysięcy złotych.**

UWAGA: W przypadku wystąpienia trudności technicznych, niemożliwych do stwierdzenia na obecnym etapie rozpoznania stanu zachowania obiektu istnieje możliwość wzrostu kosztów do 10 % podanej sumy.

mgr Piotr Zawadzki
ARTYSTA DLA SŁYK
KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
27-600 Sandomierz, ul. Katedralna 11
☎ (0-15) 33-14-34

mgr Piotr Zawadzki ♦ Konserwator Dziel Sztuki ♦ ul. Katedralna 11, 27-600 Sandomierz
tel. 015-832-24-34 ♦ tel. kom. 506 039 246

dypłom ASP w Krakowie nr 4309 wydany dnia 12.05.1993 r.

Zaświadczenie o uzyskaniu zezwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytkach nr 2/94
wydane dnia 27.04.1994 r. przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Tarnobrzegu